SAYISI 3 KURUŞ

SON TELGRAF

CUMA 19 NİSAN 1940

SAYI: 1119 Telefon: Başmuharrir: 20827 — İdare Müdürü: 23300 İstanbul Nuruosmaniye No. 54

En Son Telgrafları Ve Haberleri Veren Akşam Gazetesi

Sahip ve Başmuharriri: ETEM İZZET BENİCE YIL: 1

NORVEÇTE ALMANLARLA HARP BAŞLADI

Bir Roma tebliğine göre, Narvik civarında kırk sekiz saat süren ikinci bir şiddetli muharebe daha oldu

İtalya için akıllıca iş..

İtalya için selâmet Almanya ile ittifakını bozup bitaraf kalmakta olduğu kadar daha faydalı bir halde müttefikler safına sür'atle geçmektedir..

Yazan: ETEM İZZET BENİCE

İtalya, geçen büyük harpten en az istifade ile çıkmış olduğu kanaatini muhafaza eden bir devlettir. Bunun için de bütün emeli cihangirane bir savletle Akdenize, Akdeniz geçitlerine, Akdeniz adalarına, Akdeniz şarkına, Balkanlara, şimali Afrikaya, denizaşırı müstemlekelere sahip olmak teşkil eder.

Fakat, bu bir büyük hulya olmaktan başka birşey değildir. Yarı şair ve yarı romancı muhayyilesi ile İtalyan milletinin istikbali için çizilen bu yolda muvaffakiyetin birinci şartı gayeyi tahakkuk ettirecek imkân, vasıta ve kudrete sahip olmaktır. Halbuki, İtalya bunların hiçbirisine sahip değildir. Ne zengindir, ne aleyhine müteveccih olduğu hasımlarını bertaraf edebilecek kuvvettedir, ne de bu kudreti kendisine getirecek imkân ve vasıtalara sahiptir. Hemen ekmeğinden tuzuna kadar esaslı hayat ve maden maddelerini memleketi dışından tedarik etmek ihtiyacında bulunan İtalyan milleti nihayet bugün de yarın da kendisine telkin edilen emperyalist hırsı ve muazzam imparatorluk hulyasını bayıltıcı bir musiki nağmesi gibi damarlarının ateşi ve kalbinin humması içinde yayıp gizlemiye, parlatıp söndürmiye, tarihin gerisinde kalan Roma imparatorluğunun teselli verici hatıralarında avundurmıya mahkûmdur. Almanya ile olan askerî ittifakı da çerçeveledimiz haleti ruhiyenin muvaffakiyetsiz eserlerinden biridir.

Düne nazaran bugün vaziyet daha ziyade tebellür etmiş bulunuyor. İtalya Almanya ile bir safta harbetmenin müşkülât ve hattâ tehlikesini hissetmiye başladığı kadar bunun vâkıa hal ve takdirindeki korkusunu da duymuştur. Nitekim, İtalya gayrimuharipliğini devam ettirirken bile müttefik ablukasının şiddetle Balkanlara ve Akdenize geleceğini anlar anlamaz endişelenmiye başlamıştır. Bir haftadanberi sağdan soldan uçurulan haberlerin, İtalyan gazetelerindeki ve radyolarındaki yüksek tonlu konuşmaların, yaratılan tehdit havasının hep bu endişeye karşı dünkü yazımızda saydığımız ihtimallerin başında gelen korkudan ibaret olduğu tahakkuk ediyor.

İtalya, mümkün olduğu kadar kendisini müttefiklerin iktısadî harp tedbirlerinden koruyabilmek (Devamı üçüncü sahifede)

Balkanlarda bulutların zail olduğunu gösteren yeni hiç bir alâmet yoktur

Her türlü ihtimali düşünen Yugoslavya ve Romanya millî müdafaalarını takviyeye devam ediyor

Paris 19 (Hususî) — Balkanlarda siyasî ve askerî vaziyetin gösterdiği inkşaflar her gün mütezayit bir dikkatle takip edilmektedir. Askerî mütehassıslar mübadelesi vesilesile İtalya ile Almanya arasında bir anlaşmanın teferrüatı üzerinde görüşülmekte olması da varit telâkki edilmektedir. Dündenberi gelen haberler Balkanlar üzerinde bulutların zail olduğunu göstere cek mahiyette telâkki edilmemektedir.

ATİNADA VAZİYET NASIL GÖRÜLÜYOR?

Atina 19 (Hususî) — Dün gecedenberi Romanya ve Yugoslavyada siyasî havanın daha berrak ve sakin olduğu müşahede edilmektedir.

Yugoslavların da Rumenleri müteakıp Sovyet Rusya ile anlaşma yoluna girmiş olmaları bu sükûne yardım ettiği kadar İtalya ve Almanyanın da daha ziyade müttefiklerin Balkanlardaki iktısadî ve siyasî faaliyetlerine karşı bir hava yaratmak ve Balkanlıları istilâ hareketi ile tehdit etmek ve kendi iktısadî menfaatlerine bağlı tutmak istedikleri anlaşılmaktadır.

Maahaza, her türlü ihtimali derpiş eden Romanya ve Yogoslavya hükûmetleri millî müdafaa tedbirlerini takviye etmekte devam ediyorlar. Herhangi bir tecavüz iki devlet tarafından derhal icabeden mukabele ile karşılanacağı gibi Yugoslav Başvekil muavininin Bulgar gazetecilerine Balkan milletlerinin sıkı sıkıya biribirlerine bağlanmaları yolundaki beyanatı da bütün Balkan merkezlerinde çok müsait bir tesir yapmıştır.

(Devamı 3 üncü sahifede)

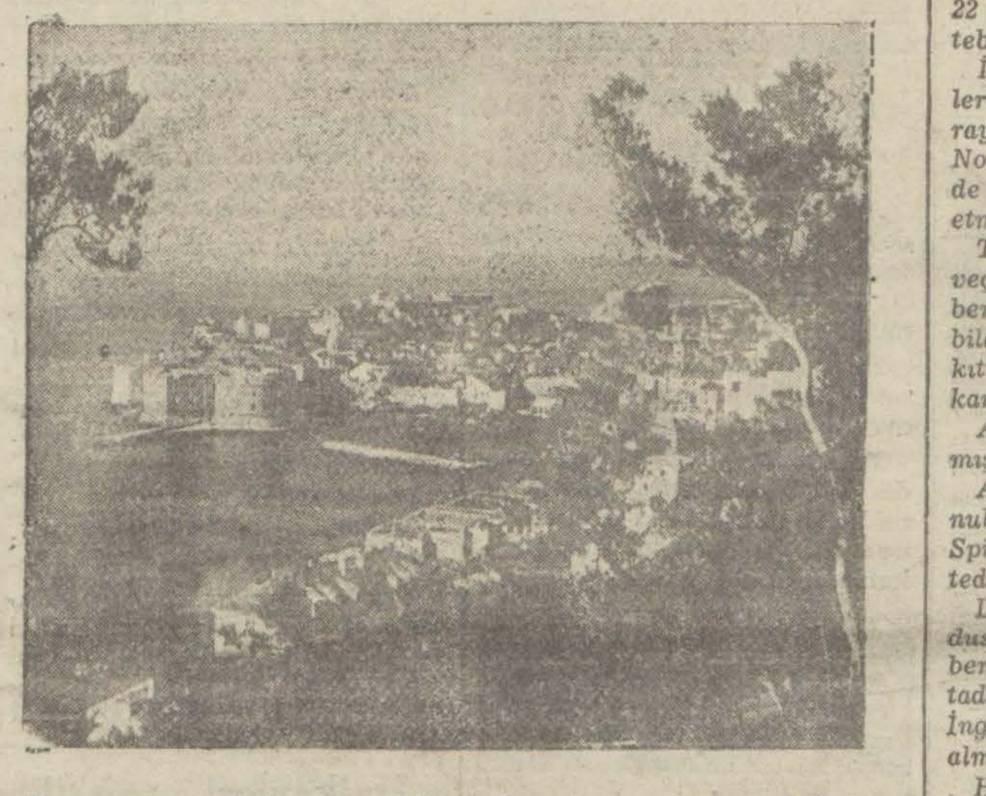

Yugoslavyanın Dalmaçya sahillerinden Almanyaya en çok ihracat yapan limanlarından Dubrovnik

Amerika âyanının iki mühim kararı

Paris, 19 (Radyo). — Nevyorktan bildiriliyor: Amerika hükûmetinin aşağıdaki kararları âyan meclisi tarafından tasvip ve tastik olunmuştur.

1. — Hint Holandasının Japonya tarafından işgaline mâni olmak,

2. — Holanda ve Belçika üzerinde himaye tesisine kat'iyen müsaade olunmıyacağını Almanya'ya ihtar etmek...

İsveçliler mütemadiyen hudutları tahkim ediyorlar

Önümüzdeki günlerde şiddetli muharebeler olacağı anlaşılıyor

Stokholm 19 (A.A.) — Dün saat 22 de meşru Norveç hükûmeti, şu tebliği neşretmiştir:

İngiliz kıt'aları, Norveç sahillerinin muhtelif noktalarında karaya çıkmağa devam etmektedirler. Norveç kuvvetleri kara ve denizde İngiliz kıt'alarile irtibatı temin etmişlerdir.

Trondheim'in şimalindeki Norveç kıt'alarının kumandanı, seferberliğin tamamlandığını hükûmete bildirmiştir. Kumandan, Alman kıt'alarına mukavemet edeceğine kanidir.

Alman ileri hareketi yavaşlamıştır.

Alman hattı, şimdi Mjosa'nın cenubundan geçerek Ramdsjord ve Spirillem göllerini takip etmektedir.

Londra 19 (Hususî) — İsveç ordusu birçok mıntakalarda seferberliğini tamamlamış bulunmaktadır. Namsons'a ihraç edilen yeni İngiliz kuvvetleri de mevzilerini almaktadır.

Her iki taraf yakın büyük muharebelere intizaren hazırlıklarını tamamlamağa uğraşmaktadır. Müttefik kuvvetlerin bugün yarın taarruza geçmeleri beklenebilir. Diğer taraftan Almanlar da tayyarelerle ve hatta deniz yolu ile takviye kuvvetleri almaktadır.

İstokholmden bildirildiğine göre, müttefiklerin barajından sıyrılan bir Alman vapuru Trondheim'e ağır top ve tanklar çıkarmıştır.

İsveçin Kategat boğazı sahillerindeki fyorlarından biri

İngilizlerin ihraç hareketi de devam etmekte ve muhtelif yerlerde tayyare üsleri vücude getirilmektedir.

Paris 19 (Hususî) — Buraya gelen haberlere göre Norveçte müttefiklerle Almanlar arasında çar-

(Devamı 3 üncü sahifede)

EN SON DAKİKA

Bremen'in battığı tahakkuk etti

Londra 19 (A.A.) — İngiliz Stancliffe vapuru mürettebatından sağ kalanlardan biri, İngilterede karaya çıktığı zaman beyanatta bulunarak İsveçli gemilerden birinin Stancliff'i torpilleyen Alman tahtelbahirine giderek geminin kumandanı ile görüştüğünü söylemiştir. Bu görüşmesında Bremen ismindeki Alman vapurunun içinde birkaç bin asker olduğu halde battığını öğrenmiştir.

(Diğer Telgraflar 3 üncü Sayfamızdadır)

Millî Şef

Yüksek ziraat enstitülerini ziyaret ederek kıymetli direktifler verdiler

Cumhur Reisi İsmet İnönü, dün öğleden sonra yanlarında Başvekil doktor Refik Saydam ve Ziraat Vekili Muhlis Erkmen bulunduğu halde yüksek ziraat enstitülerini ziyaret ederek, bilhassa köylü el san'atları ve dericilik işleri hakkında verilen izahatı alâka ile dinlemişler, enstitü binalarını dolaştıktan sonra, Rektörlük odasına gelerek, alâkadarlara kıymetli direktifler vermişlerdir.

Cumhur Reisi Enstitüden ayrılırken talebe tarafından şiddetle alkışlanmışlardır.

Millî Şef enstitüyü ziyaretlerinden evvel de parti merkezine gelerek parti ve halkevleri binaları ile meşgul olmuşlar ve direktifler vermişlerdir.

Zelzele ve seylâbın arkası kesilmedi

Evvelki gece memleketimizin muhtelif yerlerinde vukua gelen yeni zelzeleler meyanında Samsun vilâyetinin Çarşamba kazasının Ayancık nahiyesine merbut Fatsa köyünde 15 ev zarar görmüştür.

Tokatta saat 23,50 deki zelzeleden de bir dam çökmüştür.

Diğer taraftan Bergamada da bir çok köylerin ve çiftliklerin arazisi seylâp neticesinde sular altında kalmıştır.

Sırrı Bellioğlunun gizli teşebbüsleri nasıl meydana çıktı?

Eski meb'us Üniversite tıp talebesini de rektör aleyhine tahrik etmek istiyormuş!

(Yazısı 3 üncü sahifede)

ÇERÇEVE

Almanya-italya-Rusya

ALMANYA - İTALYA

İtalya Almanyaya askerî ittifakla bağlı. Ne çıkar? Suya nasıl kilit vurulamazsa, suyu andıran bünyelere de herhangi bir ahit tesir edemez. Amma buna rağmen o, Almanlarla müştereken harekete geçer mi geçer! Geçeceğe de benziyor. Şu kadar ki hiçbir zaman bu tezahürü mutlak telâkki etmemek lâzımgelir. İtalyanlar, Almanlarla müşterek bir harekete bilfiil girişip, hareketin ilk günlerinde ve bir zıplayışta mukabil saflara geçecek kadar çevik ve atletik bir bünyeye sahiptir.

Almanya - İtalya vaziyetini bu ana ölçüye vurduktan sonra bugünlük eldeki tezahürlere göre şu hükme varmak yanlış olmaz.

1— İtalya, zengin bir pay koparmak için müttefiklere karşı, ya blöf tarihinin en müthiş numarasını oynuyor.

2— Yahut Almanlarla birlik olmuş ve Arnavutluk üzerinden Balkanlara taarruz etmek kararını verdi.

Zaten İtalya harbe girmese de onun için ayıracakları ihtiyat kuvvetlerini hududa bağlamıya mecbur olan müttefikler, İtalya harbe girerse bu ihtiyatı kullanmış, hem de muvaffakiyetle kullanmış olurlar.

Gelelim Balkanlara! Bu istikamette de İtalyanların alacağı müessir dersler vardır. İtalya o memlekettir ki, şarkında, garbında, şimalinde ve cenubunda, onu kuşatan bütün istikametler, ona ders takdim etmeğe muktedirdir.

Bir Fransız kurmay zabitinin bana İtalyanlar hakkında söylediği söz:

İtalya, en ince kurmay tetkik ve hesaplarından sonra, Avrupanın beşinci plânda bir kudreti olarak tasnif edilmiştir.

Bütün İtalya davası, muhtemel her sualile, bence yukarıdaki birkaç satırın içinde.

NECİP FAZIL KISAKÜREK

Asker Gözile Cepheler

Alman donanmasından ne kaldı

Alman donanmasının muharebe edecek halde kalan kısmını burada gözden geçirmek faydalıdır. Çünkü İtalyanlar Akdeniz kıyılarında bazı tedbirler alırlar ve Arnavutluk işgalinde olduğu gibi, Bari mıntakasını memnu mıntaka olarak ilân ettiler. Bu arada İngilterenin, icabında Akdeniz filosundan ne kadarını Akdenize geçirebileceğini hesaplamak için Alman donanmasının şimdiki mevcudünü bildireceğiz.

Harbin başlangıcında Almanların muharebeye hazır deniz kuvveti şu parçalardan mürekepkti:

2 harp kruvazörü ki, biri Gnoyzenov. Norveçliler tarafından batırıldığı bildirildi. İkincisi Şarnhörst, İngiliz Renovan zırhlısı tarafından yaralanarak muharebe harici edildi.

3 Cep kruvazörü; birincisi, Graf von Spe Montevideoda intihar etti, İkincisi; Amiral Şer İngiliz tahtelbahiri tarafından torpillenmiştir. Üçüncüsü, Doyçland ismi şüpheli bir tarzda değiştirilerek Lutzov konmuştur ki, bunun mevcut olması muhtemeldir.

2 ağır kruvazör; biri torpillenmiş, ikincisi Alman tebliğinde batmış olarak gösterilmiştir.

(Devamı 3 üncü sahifede)

HÂDİSELER KARŞISINDA
Son Telgraf

YENİ BİR TÂBİYE USULÜ MÜ?.

Ben, size evvelki gün haber vermiştim de, belki, siz, inanmamıştınız. Almanlar, artık krallara, hükümdarlara dadanmışlar.. Gazeteler haber veriyor: Bir çok küçük memleketlerin krallarını alıp kaçıracak ve bunları fidyei necat olarak alıkoyacak, ondan sonra da, o memleketlere istediklerini yaptıracaklarmış!.

Bu usul de yeni bir diplomasi, yeni bir harp tâbiyesi usulü mü? Fakat, galiba, bu yeni değil, bilâkis, çok eski bir usuldür. Buna, vaktile:

— Dağa adam kaldırmak, yol kesmek, zorbalık, derlerdi.

BEREKET VERSİN YAZA RASLADI

Yine kadın çorapları!. Sanayi müesseselerinde kullanılan ham maddeden tasarruf için, bundan böyle, kadın çorapları, yalnız iki çeşit üzerine yapılacakmış.. Her bayan, mutlaka, bu iki çeşitten birini almağa mecbur... Fakat, önümüz yaz... Yarın, öbür gün, sayın bayanlar, çorapsız sokağa uğramağa başlarlar.

Çorap çeşitlerinin azalması havadisi yaza tesadüf etti. Yoksa, kış olsaydı, siz, evlerde seyretseydiniz gümbürtüyü! Alimallah, günlerce başımızın eti yenirdi.

TAHMİN YÜRÜTMEK YASAK EDİLMİŞ

Almanyada yeni bir yasak ilân edilmiş.. Halkın siyasî, askerî hâdiseler üzerinde tahminler yürütmesi memnu imiş! Meselâ, bir Alman konuşurken, lâf arasında:

— Bana öyle gelir ki, deniz harbinde İngilizler zaferi kazanacaklar..

Diyemiyecek...

Peki amma, tahmin yürütmek neden yasak oluyor. Tahmin, yüzde elli kanaat, yüzde elli de hayal mahsulüdür.

Zaten, bütün Almanya hayal ile yaşamıyor mu?. Yüzde elliyi neden yasak ederler, anlamadım.

GAZİNOYU BEN TUTMAK İSTİYORUM

Taksimde, şu yeni yapılan gazinoyu, belediye, üç sene müddetle kiraya veriyor. Dün akşam saatlerce, bunu düşündüm: Acaba, ben mi talip olsam?. Ne yapacaksın, diye sormayın.. Kârlı iştir. Şimdi, dünyanın en kârlı işi gazinoculuk.. Hele İstanbulda... Kırk paralık peyniri 40 kuruşa, beş kuruşluk portakalı 50 kurşa versem kim karışır?. Bir fincan kahveyi müzik var, diye 75 kuruşa versem, kim ne der?. Hulâsa kârlı iş vesselâm!.

Bu işin üzerindeyim?. Düşünüyorum.

HARP FİKRİNE ALIŞTIRMAK

Şu günlerde, İtalyanların lâkırdısı da ajans telgrafları arasında çok geçiyor. Gazetelerin yazdığına göre, İtalyanlar, neşriyatla, nutuklar, radyolarla halkı harp fikrine alıştırıyorlarmış!.

Fakat, halk, böyle kuru lâkırdı ile harp fikrine alışır mı bilmem.. Onlar da Almanlar gibi yapmalı, evvelâ, açlığa alıştırmalı. Çünkü, açlık idmanını yapmamışlarsa, tok adam sağa sola nasıl saldırır?

AHMET RAUF

Çingene ve göçebeler

Bunlar sıkı bir surette takip olunup casusluğa ve hırsızlığa meydan verilmiyecek

İstanbulda ve diğer vilâyetlerdeki gezginci çingenelerin sıkı bir surette takip olunmaları hakkında Dahiliye Vekâletinden verilen bir emir üzerine her mıntakada bulunan Çingenelerin sayısı vilâyetlerce tesbit olunup Dahiliye Vekâletine bildirilmiştir.

Vekâlet tamiminde; çingenelerin memleketimizin muhtelif yerlerine dağılmış ve hiçbir işle meşgul olmıyarak veyahut meşgul oldukları işlerle iktifa etmiyerek daha ziyade hırsızlığı kendilerine san'at ittihaz ettiklerini ve bunların şehirler, köyler civarında konaklıyarak halkımızın ziraat ve geçim vasıtalarını, hayvanlarını çaldıktan sonra bunları uzak yerlerde yok pahasına satmak suretile kazanç temin ettiklerini bildirerek:

«— Bu kabil Çingenelerin casusluğa teşebbüs etmeleri ihtimali de pek mümkün bulunmaktadır. Şu vaziyetler; bu adamlar hakkında her türlü kanunî ve idarî vesaite müracaat olunarak kendilerinin muayyen yerlerde iskânlarını veya sabit geçinme yolları bulunarak gezgincilikten kurtarılmalarını gerek memleketin ve halkın maddî menfaati ve gerek emniyet ve asayiş bakımından pek zarurî bir hale getirmiş bulunmaktadır.» demekte ve her vilâyetteki Çingenelerle göçebeler hakkında iskân ve serpiştirme muamelelerinin tatbikini istemiş bulunmaktadır.

Bu tamim mucibince her vilâyette Çingeneler için muayyen iskân yerleri bulunularak peyderpey bunlar yerleştirilmişler ve kontrol altına alınmışlardır.

Semt halleri

Hazirandan sonra açılıp mücavir müstahsiller yalnız buralara mal getirebilecek

Hem ikametgâhları uzak semtlerde bulunan seyyar ve dükkâncı sebzevatçılarla meyvacıların nakliye masrafını azaltmak ve hem de müstahsili Unkapanındaki sebze ve meyva hâline kadar mal getirtmek zahmetinden kurtarmak üzere muhtelif yerlerde açılacak olan mevzii hâllerin mahalleri hakkında tetkikata geçilmiştir.

Kadıköy, Bakırköy ve emsali yerlerde mevzii hâller açıldıktan sonra civardaki tekmil sebze ve meyva müstahsilleri yalnız bu hallere mal getirmeğe mecbur tutulacaklardır.

Semt hallerinin hazirandan itibaren açılmasına gayret olunacaktır.

—ooo—

Kazalara sebep olan yolcular

Demiryollarında ve bilhassa istasyonlarda zaman zaman vukua gelen müessif tren kazalarının; yolcuların seyrüsefer ahkâmına tamamile riayet etmemelerinden ileri geldiği görülmüştür. Bunun üzerine emniyet işleri umum müdürlüğü tekmil emniyet müdürlüklerine bir emir göndermiştir.

Bu emirle polislerin demiryolları memurlarına her zaman yardım edip hareket ve tevakkuf zamanlarında yolcuların sıkı bir kontrol altına alınmaları bildirilmiştir.

—o—

Şehrimizde de bir ucuz ev kooperatifi

Ankarada olduğu gibi şehrimizde de memurlarla, esnafa ve halka taksitle ucuz evler yapmak üzere bir «ucuz ev kooperatifi» kurulmuştur.

Bu kooperatifin nizamnamesi evvelki gün Ankaraya gönderilmiş ve tetkikine başlanılmıştır.

Nizamname Vekâletlerce tasdik olunduktan sonra şehrimizin muhtelif semtlerinde bahçeli ve ucuz, küçük evler inşasına başlanılacaktır.

HALK FİLOZOFU

Bir hikâye

Size, bugün bir hikâye anlatayım:

Evvel zaman içinde, adı, sanı dünyayı tutmuş bir derebeyine fevkalâde sadıkane hizmet etmiş bir köylü, efendisi tarafından mükâfatlandırılmağa karar verilir.

Derebeyi şorar:

— Dile benden ne dilersin?

— Sağlığını..

— Söyle. canım..

— Gönlünden ne koparsa...

— Pekâlâ, öyle ise, ben sana bir höccet vereyim..

— Sen bilirsin, ağam..

— Dinle beni, köy meydanında satılacak her tavuktan bir kuruş hisse alacaksın ..

— Allah ömürler versin, ağam..

— Dur, bu kadar değil.. Her sakat insandan bir kuruş; her karısından korkandan bir kuruş; her adı Mehmet olandan bir kuruş alacaksın..

— ! ! !...

— Haydi, şimdi uğurlar olsun..

Köylü derebeyinin yanından ayrılır, bu taltif şekline fazla bir mana veremez..

Köyün meydanından geçerken, tesadüfen, bir ihtiyarın tavuk sattığını görür; aklına derhal höccet gelir, adamın yanına yaklaşır:

— Ver bir kuruş..

— Ne münasebet?.

— Höccetim var.

— Ne yapıyorsun, be birader, ben sakat bir adamım..

— Öyle ise iki kuruş vereceksin.

Zavallı köylü birden neye uğradığını bilmez, bağırmıya başlar.

— Yahu, insaf et.. Hem, bu tavuk benim değil, karımın.. Sonra, ona ne hesap veririm?.

— Öyle ise üç kurş vereceksin..

Gürültüye, pazar yerindeki diğer köylüler de gelir.. Derebeyinin höccetini duyanlar, arkadaşlarını teselliye çalışırlar:

— Anlaşılıyor ki, mutlaka alacak, ver de kurtul Mehmet.. Haydi, ver...

Beriki atılır:

— Öyle ise dört kuruş vereceksin..

Naziler, her memlekete saldırışta, işte bu kadar gülünç ve bu derece entipüften sebepler ileri sürüyorlar.

REŞAT FEYZİ

19 mayıs bayramı

10 bin talebenin iştirakile yapılacak merasim yerleri dün tesbit olundu

19 mayıs gençlik ve spor bayramının programını hazırlamak üzere İstanbul Halkevleri reislerile kaza kaymakamlarından, polis müdür muavininden, beden terbiyesi murahhasından ve maarif müdüründen mürekkep komisyon dün saat 15 de İstanbul vilâyetinde muavin Bay Halûkun riyasetinde toplanmıştır.

Komisyon, vilâyet namına yapılacak gençlik ve spor merasiminin Fener stadında sabahleyin saat onda icrasına karar vermiştir. Fener stadına bütün gençlik teşekküllerinden mürekkep beş bin kişilik bir talebe grupu iştirak edecektir.

Bundan başka İstanbul halkının bu şenliklerden tamamile istifade edebilmelerini temin maksadile aynı günde sabahleyin orta mektepler talebesinin Şeref stadında; ve Taksim stadyomunda; öğleden sonra da saat üçte umuma mahsus olmak üzere Taksim stadında merasim yapılmasına karar verilmiştir.

Şeref ve Taksim stadlarına sabahları beş bin orta mektep talebesi iştirak edecek ve muhtelif idmanlar yapacaktır.

Bu yıl inzibatın diğer yıllara nisbeten daha muntazam bir şekilde temini için ayrıca bir komisyon teşkil edilmiştir. Bu yıl yapılacak gençlik ve spor şenlikleri diğer sınıflerden daha güzel ve disiplinli olacaktır.

Bu stadlara duhuliye davetiyeleri maarif müdürlüğünce hazırlanarak Halkevlerine ve mekteplere tevzi olunacaktır. Mekteplerde her talebe velisine bir davetiye verecektir.

—ooo—

Deniz amelesi temini istikbal sandığı

Askerî fabrikalar mülga deniz amelesi temini istikbal sandığından tekaüt maaşı alanların bu maaşla olan alâkalarının kesilmesi için üç yıllıklarına mahsuben bir buçuk yıllık maaşlarının verildiğini yazmıştık. Bu kere de bakiye bir buçuk yıllık maaşlarının verilmesi kararlaştırılmıştır.

Tevziata önümüzdeki pazartesi gününden itibaren Tophanedeki komisyonda başlanacak ve cuma günü akşamına kadar devam edecektir.

—ooo—

Cerrahpaşa ve Üsküdarda çocuk bahçesi

Belediye reisliği Cerrahpaşada büyük bir cocuk bahçesi yapmak için istimlâklere başlanmıştır.

Ayrıca maçkada 51 inci mektep yanında ve vali konağı civarında iki çocuk bahçesi daha yapılmaktadır. Üsküdarda da büyük bir cocuk bahçesi vücude getirilecektir.

DIŞ POLİTİKA

İtalyanın vaziyeti

Yazan: AHMET ŞÜKRÜ ESME

İskandinavyada askerî hareket başlıyalı, İtalya gazetelerinin demokrat devletler aleyhindeki neşriyatları şiddetlenmiştir. İtalya bilindiği gibi Almanyaya geçen sene imzalanan bir ittifakla bağlıdır. Fakat harp çıktığı zaman, İtalya, Kont Cianonun izah ettiği sebepler dolayısile, harekâta iştirak etmemiş, «harbin dışında» kalmıştır. İtalya yedi aydanberi Almanyaya manevî yardımda bulunmakla beraber, harbin dışında kalacağını tekrar etmek fırsatını kaçırmamıştı. Filhakika İtalya henüz bu yardımını manevî sahadan maddî sahaya intikal ettirmemiştir. Fakat İtalya gazetelerinin son hafta içindeki yazıları «haklı» yı, «haksız» dan ayırmak noktasına inhisar etmiyerek, İngiliz deniz ve kara kuvvetlerinin azimi tebarüz ettirmek maksadına matuf düşmanca hücum şeklini almıştır. İngilterenin Norveçte gafil avlandığı, dinamik Almanya karşısında «mütereddit» İngilterenin mağlûbiyete mahkûm olduğu uluorta yazılmaktadır. İtalyan donanması, ansızın, «ilkbahar manevraları» bahanesile harekete geçmiştir. Bir İtalyan gazetesi de Korsika ve Tunus hakkındaki iddiayı tekrar ileri atmıştır.

Acaba İtalyan gazeteleri tarafından yapılan bu hücumların arkasındaki gizli maksat nedir? İtalya, harp dışında kalacağını zaman zaman bildirmekle beraber bu harp dısında kalma vaziyetinin sonuna kadar devam etmiyeceğini de İtalya gazeteleri yazmakta idiler. Acaba İtalya artık harbe filen iştirak etmiye karar mı vermiştir? Filhakika beynelmilel münasebetlerin bugün, yarın belli olmıyacak derecede istikrarsız olan bir devrinde yaşamaktayız. İtalyanın haricî politikası da ele avuca sığar bir mesele değildir. Fakat İtalyanın derhal harbe girmiye hazır olduğu çok şüphelidir. İtalya, demokrat devletlere karşı harbe iştirak eder. Fakat ancak demokrat devletlerin mağlûbiyetleri tahakkuk ettikten sonra; ve bu iki imparatorluğun mirasını paylaşmak için. İtalya böyle bir ihtimalin belirmediğini çok iyi bilir.

Bununla beraber, İtalya, şüphesiz, bu karışıklık içinden kendisine bir hisse çıkarmak istiyor. Ve harp dışında kalmasının karşılığı olarak, demokrat devletleri sıkışık zamalnarda tazyik etmesi beklenir. İtalya, yedi aydanberi askerî harekâtın başlamasını ve demokrat devletlerin de sıkışmalarını beklemekte idi. İhtimal ki İngilterenin şimalde meşgul olduğu ve Fransanın da Majino hattında bir Alman taarruzunu karşılamak için hazırlandığı bir zamanda İtalya, demokrat devletlerden birşey koparmak maksadına matuf müzakere kapılarının açılması zamanı geldiğine kanidir. İtalyanın Almanya hakkındaki yeni dostluk tezahürleri bu suretle izah edilebilir.

Fakat demokrat devletlerin bu nümayiş karşısında İtalyaya fevkalimiyet gösterecekleri çok şüphelidir. Çünkü herkes bilir ki, bir Alman zaferi, İtalyanın işine elvermez. Alman galibiyeti, Fransadan kadar hattâ belki de daha ziyade İtalya için tehlikelidir. Demokrat devletlerin, Avrupayı Alman hegemonyasından kurtarmak yolunda giriştikleri mücadele, aynı zamanda İtalyanın da davasıdır. Fakat İtalya, vaziyeti öyle kurnazca idare etmiştir ki bugün bu vazifeyi demokrat devletler görmektedir. Şimdi üstelik, İtalyan biraz da kendine ait olan bu vazifeyi yapanlardan «sükût hakkı» istemesi, İtalyan politikasının eski an'anesine uygun olsa bile, demokrat devletler, İtalyanın henüz karşı tarafa geçecek bir emaret göstermiyeceğini pek iyi bilirler. Fakat İtalya, bu defa müzakere kapısını açamazsa, demokrat devletlerin daha çok sıkıştıkları bir zamanı bekliyecektir. Ve Almanya mağlûp oluncıya kadar böyle sıkışık zamanların gelmesi beklenir. Hulâsa İtalyanın demokrat devletlere karşı vaziyeti askerî harekâtın inkişafına bağlı bulnuyor. Daima sıkışık zamanlarda sesi yükselecek. Fakat demokrat devletlerin mağlûbiyeti muhakkak olmadıkça harbe girmekten ihtiraz edecektir.

"Arzıhal Taşı" parçalanacak

Haliçte Karaağaç mezbahası önünde bulunan muazzam ve eski «arzıhal taşı» nın parçalanarak temizlenmesi Münakalât Vekâletince liman reisliğine bildirilmiştir.

Bu suretle seyrüseferdeki tehlike önlenmiş olacaktır.

POLİS

Ümitsiz bir sevgi uğruna

Ümitsiz bir sevgi uğruna mahkemeye düşen Ömer adında bir amelenin davasına dün asliye 6 ıncı cezada bakılmıştır.

Hâdise şudur:

Zengin ve merhum bir fabrikatörün genç ve güzel karısı Zekiye Maçkada oturmaktadır.

Zekiye bir müddet evvel, bahçesindeki molozları atmak üzere Ömer adında bir ameleyi çağırmış, bu molozları atmak üzere pazarlığa girişmiştir. Pazarlıkta uyuşamamışlar, Zekiye, Ömeri savmıştır. Fakat Ömer, bu pazarlık sırasında Zekiyeye âşık olmuş, bir müddet sonra, ilânı aşk mektupları yazıp yollamağa başlamıştır. Kadıncağız evvelâ bu mektuplara aldırış etmemiş, fakat, mektuplar devam etmiş, «âşık Ömer» imzasile mektup yollıyan amele Ömer, ilânı aşk mektuplarının mukabelesiz kaldığını görerek bu sefer aşk cümleleri arasına tehditler de sıkıştırmağa başlamıştır. Nihayet, Zekiye, zabıtaya müracaat ederek mektupları göstermiş, Ömer yakalanmıştır.

Genç âşık daha ilk sorgusunda hâdiseyi inkâr etmemiş ve şimdiye kadar «sevgi» nedir bilmediğini; esasen köyünden buraya hayatını kazanmak için yeni geldiğini fakat bu aşk yüzünden İstanbulun kendisine zindan olduğunu söylemiş ve cürmünü itiraf etmiştir.

Zavallı âşık dünkü muhakemesinde de hâdiseyi bu şekilde anlatmış ve derin derin içini çekip âh ettikten sonra:

— Ben de biliyorum; bu kadın benim dengim değil amma, ne yapayım? Deli gönül ferman dinlemiyorki.. demiştir!. Gösterilen on bir mektubun kendisi tarafından gönderilip gönderilmediği sorulunca da:

— Evet.. Ben gönderdim amma, onlar on bir değil, on üç olacak; iki de bayram tebriki vardır, cevabını vermiştir.

Neticede Ömerin namuslu bir dul kadına ilânı aşk ve tehdit mektupları gönderdiği kendi itirafile sabit olduğundan 5 ay hapse ve 14 lira para cezası ile mahkûmiyetine karar verilmiştir.

Ömer bu karardan sonra mahkemeden çıkarken kendi kendine:

«— Ziyanı yok.. Onun hayali ile beş ay değil beş yıl başbaşa hapiste yatarım!..»

Diye söylenmiştir.

KÜÇÜK HABERLER

★ Şehrimizde kalay fiatları 305 kuruşa kadar düşmüştür. Son iki ayda hariçten 350 ton kalay gelmiştir. Yakında da İngiltereden mühim miktarda kalay gelecektir.

★ Satye binasının yolsuz satışı hâdisesinden dolayı Deniz Bank erkânının dün Ağırcezada müdafaalarına devam olunmuştur. Muhakeme ve müdafaaların devamı 30 nisan salı saat 14 e kalmıştır.

★ Fakir halka açılacak olan Balat ve Kasımpaşa hamamları pazartesi günü öğleden sonra merasimle küşat olunacaktır.

★ Riyaseticumhur orkestrasından 70 kişilik bir grup nisanın 29 uncu gününden itibaren Beyoğlunda 4 konser verecektir.

★ Erzincan, Erzurum, Erbaa, Şebinkarahisar, Alucra, Fatsa ve Niksardaki zelzele felâketzedelerine yardım eden mahkûmların cezalarının beşte dördü ve hukuku âmme, para cezaları da affolunmaktadır.

★ İstanbul barosu umumî heyeti yarın saat 14 de bir heyeti umumiye toplantısına çağırılmıştır.

★ Beşiktaş Halkevi tarafından tertip edilen mükâfatlı yaya koşularının dördüncüsü 21 nisan 1940 pazar günü saat onda Beşiktaş Halkevi kuşağı önünde yapılacaktır.

Bir Dize

Toz deryaları

Taksim meydanının tanzimi işi mayıs sonuna kadar bitecekmiş. İnşallah diyelim. Eminönü meydanı ne vakit bitecek?. Taksim bahçesinin tanzimi işi ne zaman bitecek?.

İtiraf etmeli ki, buralarda, işler ağır gitmiştir. Bu meydan ve bahçelerin tanzimi işi sür'atle bitirilmelidir: çünkü, bütün yaz mevsiminde, bu sahalar toz bulutu menbaı olur. Havalar düzelmiştir. Bir kaç gün yağmur yağmayınca, bu sahaların civarından geçmek, oldukça mühim bir fedakârlık haline alacaktır.

BÜRHAN CEVAT

Halkevleri temsil kollarının turneleri

Halk partisi genel sekreterliğinin tensibi ve kararile bu yıl ilkbaharda temsil kolları kuvvetli olan Halkevlerinin civar kasabalara gidip temsil vermeleri tamim edilmişti. Bu cümleden olmak üzere Eminönü Halkevi temsil komitesi amatörleri de on dört kişiden mürekkep olarak Eskişehir ve İzmite giderek ikişer temsil vermişlerdir.

Eminönü Halkevi temsil heyeti bilhassa İzmitte büyük bir rağbet görmüş ve Türk denizcilerinin daveti üzerine bu gece (Hissei şayia) piyesini temsil etmek üzere İzmitten Gölcüğe hareket etmiştir.

Yazan: İskender F.. SERTELLİ

BAR ÇİÇEKLERİ

No 135

— Öyle ya. Elinizde polis kuvveti var.. İstediğinizi çarçabuk yakalıyabilirsiniz.

— Hayır. Ben, muvaffakiyetimi kendi kuvvetime ve kendi zekâma medyunum. Hiç kimseden yardım beklemem.

Sizi bugün Kuzguncuğa beraber götürüşüm de sizden bir yardım umduğum için değil. Size muvaffakiyetimin sırrını göstermek içindir.

— Canım, siz benim sözlerime bakmayın! Ben samimî bir insanım. Düşündüğümü hemen söyleyiverdiğim için, ekseriya bu gevezeliğimin cezasını çekerim. Siz nasıl avukatlıktan anlamazsanız, ben de sizin mesleğinizden anlamam. Bilhassa bu mesleğin sırları benim için tamamile meçhuldür.

Celâl, Yılmazı kırmak istemiyordu.

Biraz sonra sigara kutusunu uzattı:

— Haydi canım, şu Karacaahmet mezarlığındaki muvaffakiyetinizi nasıl temin ettiniz.. Anlatınız! Görüyorsunuz ki, yolumuz uzundur. Gevezelikle vakit geçirmiş oluruz.

Yılmaz sigarasını yaktı:

— Evet. Karacaahmet cinayetleri umumî harp senelerinde tüyler ürpertici bir şekilde devam ediyordu. Hemen hemen her gece burada bir adam kayboluyor, cesedi bile bulunmuyordu. Polis müdürü bu cinayetlerin içyüzünü meydana çıkarmak işini bana havale etmişti.

Bu hikâyeler çok uzundur. Fakat, mademki ısrar ediyorsunuz.. tafsilâtını başka bir zaman vermek üzere şimdi kısaca anlatayım: Bir gece mezarlığa girdim.. Yolda şüpheli bir adam dolaşıyordu. Bu adam biraz sonra mezarlığa girdi.. Yeni gömülmüş bir mezarın ağzını açtı.. Ortalıkta kimseler yoktu. Zaten o devirde mezarlıklara gece yarısından sonra şeytanlar bile girmeğe cesaret edemezdi.

— Siz nasıl girdiniz bu korkunç mezarlığa?..

— Ben o zaman korku nedir bilmezdim. Kazılan mezarın arkasındaki taşların dibine sindim.. Neticeyi bekliyordum. Bu sırda yolun üstünde (ah!) diye yükselen bir ses duydum.. Bu, meçhul haydut tarafından taarruza uğrıyan bir yolcunun sesiydi. Aradan çok geçmedi.. Haydut sırtında bir çuvalı güçlükle taşıyarak mezarın başına geldi.. Çuvalı mezara soktu.. Toprakları örtmeğe başladı. Ve kendi kendine söyleniyordu:

«— Boşuna öldürdüm şu herifi. Cebinde yirmi beş kuruştan başka para çıkmadı!»

— Vay alçak vay Demek ki, zavallı adamcağızı yirmi beş kuruş için öldürmüş!

— Evet. Haydutlar acımak bilmez. Acıdığı gün haydutluk yapamaz. Onun için yirmi beş kuruşla yirmi beş bin kuruşun farkı yoktur.

— Aman devam et, azizim! Taşların arkasına sinmiştik... Sonra ne yaptın?

— Ondan ötesini tahmin edemediniz mi? Derhal tabancamı çekerek: — Davranma! diye bağırdım. Öteki elimle de elektrik fenerimi yaktım.. Haydudun yüzünü teşhis ettim. Yirmi dört yaşlarında iri boylu bir gençti bu. O güne kadar tamam dokuz kişinin kanına girmiş ve cesetlerini taze mezarların içine gömmüştü. Gece mezarlığın içi çok karanlıktı. Haydudu, kaçmasın diye, ilk önce bacağından yaraladım. Ondan sonra önüme katarak, Karacaahmet karakoluna kadar götürdüm.

Avukat Celâl alnındaki terleri silerek mırıldandı:

— Çok heyecanlı.. Çok korkunç bir macera. Ben, geceyarısı değil, gündüz bile buradan geçerken ürperirim, azizim! Şimdi anladım ki, bu meslek ancak sizin gibi feragat sahibi memurlara muvaffakiyet vadediyor. Boş yere mağbur olmamışsınız, Yılmaz Bey! Tebrik ederim sizi..

Üsküdardan geçiyorlardı.

Celâl:

— Farfına varmadan Ahmediye caddesine gelmişiz..

Dedi. Ve gülerek:

— Hamamdan çıkmış gibi sıcak terler dökmüşüm.

Diye ilâve etti.

Yılmaz otomobilin penceresinden bakıyordu.

Üsküdar iskelesine kadar konuşmadan, etrafa bakındılar.

*

Kuzguncuğa vardıkları zaman saat on bir buçuktu.

Yılmaz iskele başında otomobilden indi:

— Burada taksiden ayrılıyoruz, Celâl Bey!

Celâl dalgındı. Bu sözü işitince derhal otomobilden atladı. Şoförün hesabını gördüler..

Ve iskeleye girdiler.

Celâl etrafına bakınarak:

— Burada vapur mu bekliyeceğiz?

Diye mırıldandı. Yılmaz saatine baktı:

— Evet. Vapur bekliyeceğiz..

— Nereye gideceğiz?.

Yılmaz omzunu silkti:

— Hiç bir yere... Burada kalacağız. Çıkan yolcuları tarassut edeceğiz.

Sonra birden Celâlin kulağına eğildi:

— Sen beni burada bekle. Ben şuradan bir sigara alıp geleyim.

(Devamı var)

Avrupa Harbinin Yeni Meseleleri

Amerika'nın ne düşündüğü bahsi

Avrupa harbinin geçirdiği safhalar karşısında Amerikalıların ne düşündüğünü, ne yapmak istediği tazelenen bir mevzu oldu. Onun için Amerikayı bilenlerin yeni yazdıklarını okuyarak bir fikir edinmeğe çalışmak faydasız olmıyacaktır. Evvelâ yeni dünya milletleri herhangi bir harbin Amerikaya sirayet etmemesi için kendi aralarında birlik tesis etmeyi ötedenberi düşünüyorlar. Bu maksatla şimdiye kadar Amerikanın 21 hükûmeti arasında toplantılar olmuş, az çok kararlar verilmiştir. Fakat daha varılmak istenen hedefe gidilememiştir.

Şimalî Amerikanın cenubî Amerika ile olan ticaretine bakılırsa cenubun bütün ithalâtının yüzde 36 miktarı şimalden geliyor. Geçen seneye nisbetle yüzde 18 daha artmış. Yeni rakamlara göre şimalî Amerika Birleşik hükûmetlerinden senede Avrupaya satılan eşyanın kıymeti 800 milyon dolardır. Yalnız cenubî Amerika memleketlerine satılanın kıymeti ise 700 milyondur.

Cenubî Amerikanın Arjantin hükûmeti ile Almanya arasında bir mukavele vardı: Geçen ağustosta Almanyadan 64 lokomotif, 900 vagon, 40 yataklı vagon gönderilecek, buna karşı da 100 bin ton buğday, 8 bin ton yün ve saire alınacaktı. Eylûlde Avrupada harp çıkınca Alman - Arjantin anlaşması da öylece kaldı. Şu halde şimalî Amerikanın cenupta Alman ticaretinin yerini tutmak istiyeceği pek tabiî görülüyor. Bu maksatla müzakerelere girişilmiştir. Fakat Birleşik hükûmetleri şimdi en ziyade meşgul eden keyfiyet sonbaharda yapılacak olan intihabat hazırlığıdır. Haricî meseleler Amerikalıların şimdi ikinci, üçüncü derecede ehemmiyet verdikleri işlerdendir. Reisicumhur intihabı ikinci teşrinde olacak. Kat'î netice belli oluncıya kadar Birleşik hükûmetlerin gerek cenubî Amerikadaki cumhuriyetler, gerek Avrupa işlerine karşı alacağı vaziyet herhangi bir taahhüde girişmekten son derece çekinmek olacak.

Danimarkanın istilâsı üzerine Amerikada bir aksülâmel olmadı değil. Lâkin Danimarkanın İzlanda ve Groenland gibi Amerika kıt'asına pek yakın olan iki adası Almanların eline geçecek gibi görünmüyor. Müttefikler denizlere hâkimdir. Bu cihetten Amerika müsterih bulunuyor.

ALİ KEMAL SUNMAN

Son Telgraflar

Bir Amerikan filosu Çin denizlerine gidecek

Roma 19 (Radyo) — Nevyorktan bildiriliyor: Amerikan filosunun bir kısmı Pasifik denizne hareket etmiştir. Filo, Çin denizlerine de gidecektir.

Romanyada bütün demirmuhafızlar serbest bırakıldı

Bükreş 19 (A.A.)— Romanya dahiliye nezareti tahaşşüt kamplarında bulunan son demir muhafızların serbest bırakıldığını ve bu kampların lâğvedildiğini bildirmektedir.

Rejimin müfrit sağ cenah hareketinin son zamanlardaki mutavaat teşebbüsünü hazırlıyan 6 şeften mürekkep bir heyet bugün ilk defa olarak Kral Karol tarafından resmen kabul edilmiştir.

Demir muhafızlar teşkilâtının son azasının serbest bırakılması, Romen zimamdarlarının bütün siyasî cereyanların mümessillerine karşı, bilhassa muhalif köylü partisinin başlıca şeflerinden biri olan Mihalachein rejime iltihakından sonra, geniş bir teşriki mesai siyaseti takip etmeğe karar vermiş olduklarını göstermektedir.

Amerikanın kabul ettiği yeni deniz bütçesi

Vaşington 19 (A.A.) — Âyan meclisi 1 temmuz 1940 da başlıyan mali senenin bahriye bütçesi kanun lâyihasını 4 reye karşı 63 rey ile kabul etmiştir. Bu bütçe, 863.797.478 dolara baliğ olmakta olup bundan evvelki bütçeye nazaran 48,437.229 dolar fazla ve fakat Ruzveltin bütçe hakkında kongreye göndermiş olduğu mesajında istediği tahsisattan 123.415.095 dolar noksandır.

Diğer taraftan âyan meclisi bahriye encümeni, önümüzdeki seneler için bir deniz inşaatı programı üzerinde tetkikat yapmaktadır.

Amiral Stark, japonyanın inşaat tezgâhlarında 4.000 tondan fazla hasimde 8 muazzam zırhlısı olduğunu ve bunlardan 4 ünün 1942 de ikmal edileceğini söylemiştir.

Moskovadaki Amerika sefirinin çağırılması isteniyor

Nevyork 19 (A.A.)— Sabık reisicumhur Hoover, Amerikanın Moskovadaki sefirini geri çağırmasını istemiştir.

Hoover, haftalık Colliers mecmuasına şöyle diyor:

«Amerikanın Sovyetleri tanıması, çok büyük bir siyasî ve ahlâkî hata olmuştur. Polonyanın istilâsındanberi Amerikadan Rusyaya yapılmakta olan ihracat yüzde 300 nisbetinde artmıştır. Bu ihracat meyanında bilhassa benzin, bakır ve saire gibi Finlandiyalıların, Polonyalıların ve diğer milletlerin hürriyetlerini gazbetmeğe yarıyacak olan maddeler vardır.

Norveçte Almanlarla muharebe başladı

(1 inci sahifeden devam)

paşmalar başlamıştır.

Almanların Tromse şimendifer hattı üzerinden yaptıkları bir taarruz zayiat verdirilerek püskürtülmüştür.

Narvik'ten çekilen Almanlar takip edilmektedir. Norveç kuvvetleri Almanlara karşı koyabilecek bir hale gelmiş bulunmaktadır. Cenupta Oslo mıntakasında Norveç mukavemeti bilhassa Niyosa etrafında tekâsüf etmektedir.

ALMANLARIN VAZİYETİ

Paris 19 (Hususî) — Norveçte bulunan Alman kuvvetlerinin Norveç ikiye böldüğü hakkında Alman radyolarının neşriyatı yalandır.

Bergen ve Trondhayim'de ancak 2 bin neferden mürekkep bir Alman kuvveti vardır. Bunların arazideki rabıta kesilmiştir.

Kara, deniz ve hava taarruzlarına karşı her türlü tedbir alınmıştır. Almanların yeniden 5 tayyareyi düşürülmüştür.

Kopenhaktan gelenler, burada birçok Alman askerinin toplanmasına, fakat İskajerakan kapanması dolayısile sevkolunamadığını söylüyorlar.

İSVEÇTEKİ ASKERİ GAZETE MUHABİRLERİ

Paris 19 (Radyo) — İsveç hükümeti, ecnebi gazete muhabirlerinin, hususî müsaade almadan İsveçe girmelerini menetmiştir. İsveç gazetecileri de askerî makamlardan müracaatla vesika alacaklardır.

İSVEÇLİLER HUDUTTA SİPERLER KAZIYOR

Roma 19 (Hususî) — İstokholmdan bildirildiğine göre İsveçliler, hudutlara mütemadiyen asker yığmaktadırlar. Hudut boyunca siperler kazılmakta ve dikenli tellerle manialar yapımaktadır.

ALMANLARA GÖRE İNGİLİZ ZAYİATI

Berlin 19 (Hususî) — İngiliz - lerin son hafta içerisindeki zayiatı şudur: 4 saffı harp zırhlısı, 2 kruvazör, 7 denizaltı, 9 destroyer, 1 tayyare gemisi ve 23 tayyare...

Paris 19 (Hususî) — Roma radyosu, Norveçteki muharebe haberlerini hâdisleri tahrif etmek suretile neşre devam etmektedir.

Narvik civarında Almanların temizlenmesine başlanmıştır. Burada Alman kuvvetlerile müttefikler arasında ikinci br şiddetli muharebe daha olmustur. 48 saattenberi devam eden bu muharebenin neticesi henüz alınamamıştır.

Roma radyosu, bu muharebede bazı Norveç ve Fransız kıt'alarının İsveçe iltica ettiğini ve bunların silâhlarının alındığını bildirmekte ise de, bu haberin kat'iyyen aslı yoktur.

AMSTERDAMDAN VERİLEN MALÛMAT

Amsterdam 19 (Radyo) — Müttefiklerin Almanları Narvikten çıkarabilmeleri müşkül olacaktır. Muharebeerin uzun süreceği anlaşılıyor. Çünkü Almanlar daha evveldne mühim noktaları elerine amışlardır.

Bunları, bulundukları yerlerden atmak için külliyetli kuvvet sevketmek âzım gelecektir.

ÖLÜM

Atatürkün sınıf, menfa, mücahede ve inkılâp arkadaşı sabık Kırşehir meb'usu, emekli kurmay albay Müfit Özdeş millî mücadelede Afyon siperlerinde kazanmış olduğu müzmin bronşit ve anfizemin sevkile iki gün süren kısa ve fakat şiddetli bir rahatsızlığı müteakip irtihal etmiştir. Cenazesi yarın Heybeliadada Lozanzaferi caddesindeki evinden saat 13,30 da kaldırılarak Heybeliada kabristanına defnedilecektir.

Merhumun ailesine ve dostlarına taziyet beyan ederiz.

İtalya için akıllıca iş..

(Başmakaleden devam)

için bu vola sapmış, fakat, mukabil sükûn ve tedbirler bu blöfte daha ileriye varmasına veya pazarlığa oturmasına müsait olmamıştır. Olmamakta devam edeceği de muhakkaktır. Milletlerin hayat ve ölümlerinin bir arada ve bir anda bahis mevzuu olduğu böyle bir vaziyet içinde en küçük bir müsamaha ve müsaadenin de yersizliği aşikârdır. İtalya, nisan başlarına kadar muhafaza edebildiği vaziyetini bundan böyle devam ettiremez. Ya bitaraf kalacaktır; ya Almanlarla beraber harbedecektir, yahut da müttefiklerin safına geçecektir.

Bunun en makulü müttefiklerin safına geçmesi, insanlığın huzur ve saadetini kundaklıyan harbin bir an önce hedef ve gayesini bulmıya hizmet etmesidir. Fakat, bunu yapamadığı takdirde en akıllıca hareketi ikinci derecede bir hizmet olmakla beraber Almanya ile olan ittifakını bozması ve bitaraf kalmasıdır. Bunu yaptığı, müttefikler ve alâkalı milletler nazarında bitaraflığını temin eylediği takdirde harbin kısalmasına ve Almanyanın münhasıran garp cephesinde harbe devam etmesine hizmet edebilir.

Nihayet, büyük bir Almanya, galip bir Almanya, kuvvetli ve «aman tanımıyan bir Almanya» yarın İtalyayı da Avusturyadan, Çekoslovakyadan, Polonyadan, Danimarka ve Norveçten ayırt etmiyecek bir Almanyadır.

Tiryeste, Venedik, Adriyatik «nazi Almanya» için Hamburgdan, Danzigden veya Bergenden az daha cazip değildir.

ETEM İZZET BENİCE

Zührevî ve cilt hastalıkları

Dr. Hayri Ömer

Öğleden sonra Beyoğlu Ağacamii karşısında Hasanbey apartıman No. 33 Telefon 41358

Sırrı Bellioğlu'nun gizli teşebbüsleri

Türk - İngiliz - Fransız ittifakı aleyhine ve millî menfaatlere aykırı bazı mektuplar yazıp göndermek suçile tevkif olunan eski İzmit müstakil meb'usu, sabık iktısat vekillerinden B. Sırrı hakkındaki tahkikatın bittiğini dün haber vermiştik.

Bu husustaki tahkikat evrakı Ankaraya gönderilmiştir. Kendisinin bugünlerde şehrimizde muhakeme edilmesi ihtimali daha kuvvetlidir. Diğer taraftan İzmit halkı eski meb'usun bu hareketini nefret ve asabiyetle karşılamışlardır.

HÂDİSE NASIL MEYDANA ÇIKARILDI?

Mumaileyhin; öteye beriye gönderdiği mektuplar için ekseriya konferans ve merasim gibi vesilelerden istifade ettiğini dün yazmıştık. Filhakika bu hâdisenin meydana çıkmasına da tıp bayramı merasimi sebep olmuştur:

İstanbul Tıp fakültesi Dekanına tıbbiyenin yıldönümü merasiminden sonra daktilo ile yazılmış imzasız bir mektup gelmiştir. Bu mektupta bayram münasebetile söylediği nutuktan dolayı Üniversite Rektörüne şiddetle hücum edilmektedir. Mektuptaki satırlara nazaran Rektör nutkunda Tıbbiyelilerin inkılâpçılık vasfından bahsetmemiştir. İmzasız mektup, tıbbiyelilerin bu noktayı unutmıyacağı ve bu ihmalin hesabını Rektörden behemehal soracağı mealinde bazı saçmalar sıralanmakta idi. Bu imzasız mektuplar bir takım kimselere daha gönderilmişti. Ve Tıb fakültesi dekanına gönderilen yazıda suretinin kimlere yollandığı da kaydedilmiştir.

Dekan bu tahrik edici mektuptan İstanbul müddeiumumisini haberdar etmiş ve mesele bu yolla zabıtaya intikal eylemiştir.

Diğer taraftan şehrimizdeki bazı yüksek makamlara da imzasız mektuplar gelmiş olduğundan bunlar dolayısile tahkikata başlanmıştır.

Bu muhtelif mektuplar mahiyet itibarile ecnebi bir memleketin, memleketimiz aleyhindeki âmalini tervic eden ve bunların neşrine âlet olur mahiyettedir. Bazı askerî makamlara da bu imzasız yazılardan gönderilmiştir.

Balkanlarda bulutlar dağılmiş değildir

(1 inci sahifeden devam)

Diğer taraftan İtalyanın Arnavutluk, Fiyome ve Adriyatik şimal mıntakasında yeni bir çok tedbirlere baş vurduğu ve teknisyen kıt'alar tahşit eylediği resmî mahiyetteki tekziplere rağmen muhtelif ve müteaddit kaynaklarca teyit olunmaktadır. Keza, Almanyanın Slovakya ve Moravyada yeni fırkalar tahşit ettiği de bir vakıa olarak kaydedilmektedir.

Yugoslavyadan bazı Almanlar memleketi terke davet olunmuşlar, casusluk yaptıkları sabit olan Almanlar da askerî mahkemeye sevkedilmişlerdir. Tunadaki kontrol faaliyeti ise başlamıştır.

Paris 19 (Hususî)— Balkanların vaziyetinde mühim bir değişiklik olduğu tahmin edilmekle beraber, hâdiseler son yirmi dört saatte nisbî bir salâh hususle geldiğini zannettirecek mahiyettedir.

İtalyan gazete ve radyolarının İngiltere aleyhindeki neşriyatı durmustur.

Sovyetlerle Rumenler arasında, her iki taraf ordularının onar kilometre geriye alınması hakkında yapılan anlaşma müttefikler mehafilinde memnuniyetle karşılanmıştır.

Sovyetlerin, hudut hâdiseleri hakkında Romanyaya on beş maddelik bir nota verdiği de tekzip edilmektedir. Diğer taraftan Yugoslavya iktısadî münasebetleri düzeltmek üzere Moskovaya bir heyet göndermektedir. Yugoslavyanın Sovyet Rusyayı tanıyacağı ve iki memleket arasındaki siyasî münasebetlerin de düzeleceği ümit edilmektedir.

İtalya hükûmeti de Bari limanında yeni tedbirler alınmış olunduğu ve tecil edilen dört sınıfın silâh altına çağırıldığı hakkındaki haberleri tekzip etmiştir. Bu şayiaların İtalyan gazetelerinin İngiltere aleyhindeki neşriyatı üzerine ortaya çıkarıldığı söyleniyor.

İtalya hükûmeti neşrettiği bir beyannamede şunları söylemektedir: Bütün İtalyanlar, memleketin imar ve inkişafı hususunda gösterilen gayretlere hiçbir şeyin mâni olmasını arzu etmiyorlar.

Beynelmilel sergi şehrinin inşaatı, bugünkü ahvale rağmen devam etmektedir. İtalya, sulh eserinde teşriki mesai arzusunu her zaman göstermiştir.

Bununla beraber İtalya ile Almanya arasında askerî komisyonlar mübadelesine devam edilmektedir. Bu komisyonlar, Ordunun muhtelif şubelerinde çalışan teknisyenlerden ve askerî mütehassıslardan mürekkeptir. Bu mütehassıslardan bir kısmı Romaya gelmiş bulunmaktadır. Bunların ziyareti, her iki ordu arasında mesai birliğini güden 1936 tarihli anlaşmaya göre yapılmaktadır.

AVAM KAMARASINDA İTALYA LEHİNE BİR TEZAHÜR

Londra 19 (Hususî) — Avam kamarasında, İtaylanın Londra sefiri Bastianini şerefine verilen hususî bir ziyafette bazı nazırlar ve mümtaz şahsiyetler bulunmuş ve İtalya kral ve imparatorunun ve italyan sefirinin sıhhatlerine kadehler kaldırılmıştır.

İTALYANIN BALKANLARA TECAVÜZ EMELİ YOKMUŞ

Roma 19 (Hususî)— Giornale Ditalya gazetesi, bir İngiliz gazetesinin neşriyatına cevaben diyor ki: «İtalyanın, İngilterenin iktısadî ablukayı Akdenize ve Balkanlara teşmil etmesinin İtalya aleyhinde olacağı yolunda İngiliz hükûmeti nezdinde teşebbüste bulunacağı hakkındaki neşrivat doğru değildir.

İngiliz gazetesi, İtalyayı şarkî Akdenizdeki İngiliz - Fransız - Türk kuvvetlerile tehdit etmek istermiş gibi görünüyor. Fakat İtalya, Balkanlara hiçbir tecavüz emeli beslememektedir. Almanya tarafından da Balkanlara karşı bir tecavüz sadır olması beklenemez.»

Vasıf Sedef ve Paşabahçeli Cemal bugün gömüldü

Dün güzel san'atlar akademisindeki dersinden sonra atelyede ansızın vefat ettiğini haber verdiğimiz Türk sedefçilik ve kakmacılık san'atının yegâne üstadı Vasıf Sedefin cenazesi bu sabah merasimle Beşiktaştaki evinden kaldırılmış namazı Beyazıt camiinde kılındıktan sonra profesör ve talebelerin iştirakile ail si makberesine götürülüp defnolunmuştur.

Diğer taraftan memleketimizin en eski ve maruf denizcilerinden Paşabahçeli B. Cemal İnal da dün gece vefat etmiştir. Cenazesi bu sabah yüzlerce denizcinin iştirakile kaldırılmış, namazı Teşvikiye camiinde kılındıktan sonra Beşiktaş iskelesinden Şirketihayriye vapurile Paşabahçeye geçirilip gömülmüştür.

Balkan Tıp Kongresi

Müteaddit Balkanlı doktorların iştirakile şehrimizde bir «tıp kongresi» toplanacaktır.

Kongreye iştirak edecek olan doktorlar yarın sabahtan itibaren şehrimize gelmeğe başlıyacaklardır.

Maruf Yugoslav çocuk hekimlerinden Jiro Markoviç'in reisliğinde bulunan Yugoslav tıp heyeti de yarın sabah şehrimize gelecektir.

SON TELGRAF'ın tarihî tefrikası: 43

Reşit Paşanın Hatıratı

MAKEDONYA ATEŞLER İÇİNDE

Yazanlar:

İskender F. SERTELLİ — Cevdet Reşit YULARKIRAN

Kilise işleri halledilmedikçe nüfus işinin içinden çıkılmaz

Serez nüfus memurluğunun son yıl içinde yani meşrutiyetin ilânından iki sene önce çıkardığı resmî nüfus listesini bir kere gözden geçirelim: (Vesika: No. 14). (1)

Müslümanlar
11868 Erkek
11829 Kadın

Patrikhaneye mensup ortodokslar
5101 Erkek
5255 Kadın

Eksarhhaneye mensup ortodokslar
68 Erkek
76 Kadın

Patrikhaneye mensup Ulah ortodokslar
6 Erkek
3 Kadın

Museviler
615 Erkek
547 Kadın

Protestanlar
10 Erkek
11 Kadın

Gayrimüslim Kıptiler
3 Erkek
2 Kadın

Yukarıdaki listeye göre Serez şehri içinde ceman 23697 nüfus vardı.

Nüfus listesi hakkında Reşit Paşanın el yazısile küçük bir notunu aynen alıyoruz:

«Bu liste, izah edilmeğe muhtaçtır. Eksarhhaneye mensup ortodoks olarak 40 hane gözükmesine rağmen, patrikhaneye mensup ortodokslar 2563 hanedir. Bu Serezde 40 hane Bulgar ve 2563 hane Rum bulunduğunu ifade etmez. Çünkü, patrikhaneye mensup demek, Rum demek değildir»

Serezde olduğu gibi, mülhakatta da kilisenin büyük rolleri vardı. Her fert, milliyetinden önce kilisenin adamı sayılırdı.

İbrahim Paşanın:

«Kilise işleri halledilmedikçe, nüfus meselesinin içinden çıkılamaz.»

Cümlesile Müşiriyete yazdığı bir tezkerede de bu mesele uzun uzadıya teşrih edilmişse de, Selânik vilâyeti bu işle her nedense meşgul olamamıştı.

Reşit Paşanın da kilise meselelerine dair müteaddit ve mufassal raporları vardı.

Rumeli Bulgar ve Rumları Bulgar veya Rum olarak milliyetleri üzerinden değil, mensup olduklarını kiliseye izafeten anılırlar ve resmî kayıtlara da o suretle geçerlerdi. Bulgar milletinden patrikhaneye mensup ortodokslar olduğu gibi ayni aile efradının bir kısmının patrikhaneye, diğer kısmının da eksarhhaneye merbut oldukları vardı. Sonra, bir şahsın patrikhaneye münasebeti Bulgar komitasına mensubiyetine de mâni değildi.

Aksi de Rumlar için varitti. Meselâ, Reşit Paşanın bir mektubunda yazdığı gibi «Kalendire köyü ahalisinin hemen nısıf sekenesi eksarhhaneye tahvili irtibat eylemiş» lerdi. (Vesika: 13).

Bu şekilde kiliseye mensubiyet veya tahvili merbutiyet nadiren dini bir konaatle, ekseriya tehdit ve teşvikle, fakat her zaman menfaat saikile vukua gelmekte idi.

Herhangi muayyen bir mıntakada Bulgar veya Rum çetelerinin kesif bir faaliyeti o civar köylerinin dini mihverini blok halinde veya kısmen patrikhane veya eksarhhane lehine çevirmekte müessir olurdu. Bu vaziyette kalan bir Bulgar köylüsü veya köyü patrikhaneye muayyen janesini, fakat elaltından da Bulgar komitalarına aidatını vermekle mükellefti. Rumlar da ayni veçhile hareket ederlerdi.

Şu hal Makedonyanın tipik çehrelerinden biridir.

(Devamı var)

(1) Serez sancağının bilhassa şimal ciheti dağlık arazi ile muhattır. Bu dağlar koca Balkan silsilesine bağlı olarak uzanır gider. Bulgaristan hududundan cenubu şarkiye doğru imtidat eden dağlık arazi (Perim) dağının eteklerile birleşir. Serezle Kosva vilâyeti hududunu ayıran (Malş) dağı silsilesi tamamile eşkiya yatağıdır. Bundan başka (Cengel - dağ), (Karadağ) ve (Bozdağ) gibi yüksek dağlarla Sereze kadar uzanan (Verondi dağı) şehrin şarkını tamamile kaplamıştır. Selânik sancağının hududu boyunca imtidat eden ve sahile kadar uzanan (Beşik) dağı da yıllarca eşkiya yatağı olarak tanınmıştır.

(Redop) ile (Perim) silsileleri arasındaki vadide bu iki silsilenin eteklerinden inen birçok çaylardan Karasu (Meste) ırmağı vücude gelir. Sancağın, mülhakatile beraber 225,000 den fazla nüfusu vardır, Bunların 130,000 i müslim, diğeri hıristiyandır. Maamafih mülhakatta nüfus kütüğüne kaydolmamış birçok kimseler vardır. Bunlar hesaba katılacak olursa, Serez sancağının hakiki nüfusu 400,000 i geçer.

— Serez nüfusistatistiği —

Asker Gözile Cepheler

(1 inci sahifeden devam)

6 hafif kruvazör; biri Ursula ismindeki tahtelbahir tarafından torpilenmiştir. İkincisini Salmon isimli tahtelbahir batırmıştır. Üçüncüsü yine bir tahtelbahirin torpilini yiyerek bamıştır. Dörüdüncüsünü Bergen önünde İngiliz tayyareleri bombalıyarak batırdılar.

Karlsruhe adlı olan beşincisinin battığını Almanlar da gizliyemediler. sonuncusunu da donanma hava dafii topları hayli hasara uğrattı.

22 İngiliz filosu karşısına çıkabilecek evsafta olan 22 muhripten; biri Narvikde torpillenmiştir. İkisi bombalanmış, üçünün içinden yangın çıktığından müretteba tarafından terkedilmiştir. Son olarak da vedi tanesi Narvik içinde batırılmıştır.

Bunlardan maada Alman donanmasının açık denizler için pek hesaba alınmıyacak bir miktar torpitosu ve motörlü torpitobotları vardır.

Şu halde İngiliz Şimal deniz filolarına karşı kullanılabilecek evsafta bulunan Alman donanmasının bakiyesi: 1 harp kruvazörü, 1 ağır kruvazör, 1 cep zırhlısı, 1 hafif kruvazör, 7 muhrip. 25 kadar tahtelbahir ve harp içinde ikmal edilmesi muhtemel 6 muhriple iki zırhlı ki bugün muharebe edecek vaziyette olmaları meşkûktür.

Buna mukabil müttefiklerin malik oldukları parçalar:

15 İngiliz zırhlısı ve harp kruvazörü, 7 Fransız zırhlısı ki yekûnu 22 eder. 7 İngiliz tayyare gemisi, 1 Fransız tayyare gemisi. 15 İngiliz, 7 Fransız ağır kruvazörü yekûnu 22 ağır kruvazör. 43 İngiliz, 12 Fransız hafif kruvazörleri ki, yekûnu 55 eder. 175 İngiliz, 59 Fransız muhribinin yekûnu 234. 57 İngiliz, 78 Fransız tahtelbahirinin mecmuu 135.

Şu vaziyetten pekâlâ görülüyor ki Akdeniz ufukları karardığı zaman şimaldeki İngiliz filosunun üçte biri Almanlara karşı bırakılıp üçte ikisi pek kolaylıkla Akdenize gecebilir. O zaman müttefiklerin Akdeniz kuvveti İtalyanın üç misli olur.

TÜRK FİLİMCİLİĞİNİN SON HÂRİKASI:

YILMAZ ALİ

Reji: FARUK KENÇ — Eser: VALÂ NURETTİN

Baş rolerde: SUAVİ TEDÜ — REFİK KEMAL — NEVZAT OKCUGİL — FERİDE CANAN — CELÂL ÇAĞDAŞ — BEATRİS

İstanbulnu güzel manzaraları, kibar salonları ve korkunç batakhaneleri içinde cereyan eden bu şaheser, gördüğü fevkalâde rağbet üzerine bir kaç gün daha

TAKSİM Sinemasında

22 nisan pazartesiden itibaren Ankarada Ulus sinemasında gösterilecektir.

Yazan: Rahmi YAĞIZ — No: 88

Donanma Geliyor

«İmkânı yok Amiral, piyasada bir damla benzin bulamazsınız,,

Suşonun, üzerinde durarak ısrar ettiği mayi mahrukat meselesi, hiddeti biraz yatışınca Başkumandan vekiline de esaslı bir sebep gibi gördü. Amirale sordu:

— Bunlar mayi mahrukatı bizim denizlerimizde nereden tedarik ederler?

Suşon omuz silkti:

— Bir türlü kestiremediğim, bunu çıkaramadığım bir menbadan!..

— Ben sizin fikrinizde değilim.. Bu tahtelbahirler, geçit esnasında depolarının büyük bir kısmını ma mahrukat yüklemeğe hasretmiş olacaklar!..

— Bunu yapmışlardır belki ekseriya... Fakat, tahtelbahirlerin Karadenize girişleri 3 aydan fazladır. Bu müddet zarfında da bir gün olsun faaliyetten geri kaldıkları kabul edilemez.. Gün geçmiyor ki bir gemimiz bunların taarruzuna uğramasın.. Şimdi işi, sahil şehirlerile iskeleleri bombardımana çevirmeleri, faaliyetlerini arttırmalarının bir delilidir.

Ellerindeki mayi mahrukatı böyle hareketlerle israf edecek kadar bol farz ve kabul etmemek vaziyetinde bulunduğumuza göre bu sualtı yılanlarına gizli bir elin devamlı surette yardımda bulunduğuna inanmak, benzin, ıaşe malzemesi hatta muhtelif eşya ikmallerinin bile muntazam surette yapıldığını iki kere iki dört eder gibi kat'iyetle kestirmek mümkündür.

Enver Paşa Suşonun bu izahatına yanasmıyordu. Memleketteki herşey buğdaydan üzüme, iğneden ipliğe kadar bütün istihsaller Harbiye Nezaretinin mürakabesinde yapılıyor, sonra bunlar toplatılarak ambarlara getiriliyor, buradan cepheye veya diğer lüzumlu mıntakalara gönderiliyordu.

Memlekette bir dirhem benzin bulmak imkânsızdı. Petrolün okkası 300 kuruşa yükselmiş, bu fiata dahi ancak perakende bulmak, bir teneke elde edememek vaziyeti almış yürümüştü.

Binaenaleyh başkumandan vekili, Amiral Suşonun mantıkan kabul edilmesi zarurî olan, ileri sürdüğü noktai nazarı bu sebeple kabul etmiyor, kendi kendine:

— Lâmbalara koymak için okkası üç liradan tedarik edilemiyen gazyağı vaziyeti gözönünde dururken piyasadan benzin bulunarak bu düşman tahtelbahirlerine verildiğini düşünmek ahmaklıktır.

Diyor, noktai nazarında ısrar ediyordu.

Suşon, Enver Paşanın bu reddedişine de şöyle bir konuşma ile karşılık verdi:

— Ben, mayi mahrukatın aramızda yasıyan gizli ellerin sahipleri tarafından temin edildiği kanaatindeyim.

— İmkânı yok Amiral.. Piyasada bir damla benzin bulamazsınız!

— Ciheti askeriye ambarlarında tonlarla benzin mevcut!

Enver Paşa gözbebeklerinde hiddet şimşekleri uçuştu.. Bu söze canı sıkılan genç Nazır haykırdı:

— Şimdi de her iş bitti, sıra bize ihanet isnadına mı geldi?

— Pardon ekselâns.. Ben, bu sözlerimle şunu veya bunu kasdetmek, kıymetlerini inkâr etmediğimiz Osmanlı ordusu mensuplarını topraklarına ihanetle damgalamak fikrinde bulunmuyorum. Bu meseleler; müsaadenizle arzediyorum. Tıpkı riyaziyedeki muadelelere benzerler. Yanyana dizilmiş bir çok meçhullerden mürekkep şu hâdiseleri izah etmek için meseleye halledilmiş nazarile bakmak icap edor. Bir noktası

(Devamı var)

Balsamin kanzuk müstahzaratı

Balsamin Kremleri - Balsamin Güzellik Eksiri - Balsamin Rimelleri - Balsamin Pudraları - Balsamin Rujları - Fard Balsamin

En kibar mahfillerin kullandıkları ve bütün dünyaca tanınmış sıhhî güzellik müstahzarlarıdır.

İstanbul Kadastro Müdürlüğünden:

Kınalı adanın kadastrosu bitti. Bu mahallede bulunan gayrimenkul sahipleri isimlerile namlarına tahakkuk ettirilen kadastro tahrir resimlerini gösterir cetvellerle bu mahallede tahdit neticesi yapılan plânlar sultanahmet tapu dairesinin üst katında kadastro bürosundadır. Mülk sahipleri bu ilânın verildiği tarihde tekemmül eden veya münferiden sonradan tekemmül ettirilecek olan parseller için bu ilânın başlangıcından itibaren iki ay zarfında bu plânları görebilirler. V.. bu suretle yapılan kadastro tahdit ve tesbitine veya aynı bir hakkın tesciline vâki olacak itirazlar 19 haziran 940 akşamına kadar İst. kadastro müdürlüğüne dermeyan edilmelidir. Aksi takdirde yapılan tahdit ve tesbitin kesbi kat'iyet edeceği kadastro kanununun 21 inci maddesine göre ilân olunur.

Ve yine Fatih kazası dahilinde Fener nahiyesinde Kâtip Muslihttin mahallesinin kadastrosuna başlanacaktır. Bu mahalle dahilindeki mülkler için 19/4/940 tarihinden itibaren bir ay zarfında bu mahalle dahilinde mülkleri olanların Fatihde Gelenbevi orta mektebi karşısında kadastro posta tapu memurluğu dairesinde üçüncü posta tapu memurluğuna tapu senetleri ve nüfus tezkerelerile birlikte müracaatla beyannamelerini alarak doldurmaları veya memurlarımıza doldurtmaları bu müddetin hitamından (on beş) gün sonra 2/6/940 tarihinde gayri menkullerin tahdidine başlanacağından mülk sahiplerinin tahdit sırasında mallarının başında bizzat bulunmaları veya vekillerini bulundurmaları aksi takdirde vesikalara ve ehli vukufların tarifi irae ve tasdiklerine ve kadastro kanununun icaplarına göre gıyaplarında tahdit ve tahrir yapılacağı ilân olunur. (3129)

YENİ HAYAT

Türkiyede nefasetile şöhret bulan hakiki ve esas YENİ HAYAT karamelaları birdir. O da ABDÜLVAHİT TURAN markasıdır. Kahveciler için nefis lokumlarımız vardır. adrese dikkat: Galata Necatibey caddesi No. 92 Telefon: 40058

Denizcilere İlân

İstanbul Mıntaka Liman Reisliğinden:

Ahırkapı açığında batık Marivalyano Haydarpaşa açığında batık Mariyetta enkazının bugünden itibaren parçalanarak ihracı ameliyesine başlanacağı ve bu parçalama işinde dinamit istimal edileceği cihetle meraklıların iş'arı ahare kadar bu sahada uzaktan sefer etmeleri lüzumu ilân olunur. (3126)

TÜRKİYE ŞEKER FABRİKALARI

Anonim Şirketinden:

Aşağıdaki işler müsait teklifte bulunacak isteklilere ihale edilecektir.

1 — İzmitten İstanbula deniz yolile şeker nakli
2 — Samsunda vapurlara şeker tahmili.
3 — İstanbuldan fabrikalarımıza gönderilecek muhtelif ticaret eşyası nakli.
4 — Sirkeci Derince, İzmir ve Samsun limanlarına gelecek olan maden kömürlerinin tahliyesi.

Bu işlere talip olanlar şartnameleri Taşhan üçüncü kattaki büromuzdan alabilirler.

Şeker nakline ve tahmiline ait teklifler; 2 mayıs 1940 perşembe günü, muhtelif eşya nakliyatile kömür tahliyesine ait teklifler de 6 mayıs 1940 pazartesi günü saat 11 e kadar büromuza verilmelidir.

Devlet Demiryolları ve Limanları işletme U. idaresi ilânları

Muhammen bedeli 26500 lira olan üç adet röntgen cihazı ve teferrüatı 30/5/1940 perşembe günü saat 15 de kapalı zarf usulü ile Ankarada idare binasında satın alınacaktır.

Bu işe girmek istiyenlerin 1987,5 liralık muvakkat teminat ile kanunun tayin ettiği vesikaları ve tekliflerini ayni gün saat 14 de kadar komisyon reisliğine vermeleri lâzımdır.

Şartnameler 130 kuruşa Ankara ve Haydarpaşa veznelerinde satılmaktadır. (2950)

★ ★

Muhammen bedeli 2400 lira olan 5000 kilo Trinatriyum dö fosfat 29/4/1940 pazartesi günü saat (11) on birde Haydarpaşada Gar binası dahilindeki komisyon tarafından açık eksiltme usulile satın alınacaktır.

Bu işe girmek istiyenlerin 180 liralık muvakkat teminat ve kanunun tayin ettiği vesaikle birlikte eksiltme günü saatine kadar komisyona müracaatları lâzımdır.

Bu işe ait şartnameler komisyondan parasız olarak dağıtılmaktadır. (2875)

GÜZELLİK EKSİRİ
SIHHÎ KREMLERİ
GÜNDÜZ İÇİN YAĞSIZ
GECE İÇİN YAĞLI
ACI BADEM YAĞSIZ
ACI BADEM YAĞLI

ÇİL VE LEKELERİ İZALE EDER, TENİNİZE DAİMİ BİR TARAVET VERİR. VAZO VE TÜP ŞEKİLLERİ VARDIR.

Orman Fakültesi Alım Satım Komisyonu Başkanlığından:

Miktarı	Cinsi	Muhammen Tutarı
34 parça	Muhtelif cins mobilya İlk teminatı: 323 liradır.	4300 lira
İhale:	20/4/940 cumartesi saat: 11 de	
66 Parça	Muhtelif cins mobilya İlk teminatı: 327 liradır.	4355 lira
İhale:	20/4/940 cumartesi saat: 11,30 da	

1 — Büyükdere Bahçeköyde bulunan orman fakültesi yeni bina enstitüleri için yukarda müfredatları yazılı mobilyalar (2) şartname ile açık eksiltmeye çıkarılmıştır.

2 — Eksiltme İstanbul Beyoğlu Maliye Vekâleti Iseler muhasebeciliği dairesinde 20/4/940 cumartesi günü saat 11 de toplanacak olan fakülte alım satım komisyonu huzurunda yapılacak.

3 — Eksiltmeye iştirak etmek istiyenlerin muvakkat teminatları maliye veznesine yatırdığına dair makbuzla şimdiye kadar resmî bir müesseye en az 5000 liralık mobilyaişi yaptıklarına dair tasdikli vesikayı hâmil olmaları ve 2490 sayılı kanundaki evsafla yeni yıl ticaret odası kayıt makbuzunu ibraz etmeleri elzemdir.

4 — Şartnameleri ve yapılacak işin resimlerini nümune ve sair hususatını görmek ve öğrenmek istiyenler tatil günleri hariç her gün Büyükdere Bahçeköydeki orman fakültesine müracaatları. (2637)

İSTANBUL BELEDİYESİ İLÂNLARI

Tahmin bedeli	İlk teminat	
613,46	38,51	Fatihte Hasan halife mahallesinin ocaklı sokağında 117 inci adada 45 kapı No. lu ve 256,73 M2 sahalı arsa,
141,90	10,64	Fatihte Hasan halife mahallesinin Ocaklı sokağında 117 inci adada 45 kapı No. lu ve 70,95 M2 sahalı arsa
62,00	4,65	Sultanselimde Şeh Resmi mahallesinin Hüseyin Remzi sokağında 40 ıncı adada 37 kapı numaralı ve 41,34 metre murabbaı sahalı arsa.
12,00	0,90	Fatih yangın yerinde Kirmasti mahallesinde 75 inci adada 6,32 metre murabbaı sahalı arsa,
243,00	18,23	Fatih yangın yerinde Kirmasti mahallesinin Darüşşafaka sokağında 75 inci adada 25 No. lu ve 60,84 M2 sahalı arsa.
388,00	29,10	Fatih yangın yerinde Kirmasti mahallesinin Başmüezzin Darüşşafaka sokağında 75 inci adada 25 No. lu ve 64,75 metre murabbaı sahalı arsa.
32,00	2,40	Fatih yangın yerinde Kirmsati mahallesinde 75 inci adada 21,91 metre murabbaı sahalı arsa.
600,00	45,00	Aksaray yangın yerinde Mimar Kemalettin mahallesinin Azimkâr sokağında 26 ıncı adada 71 kapı numaralı ve 33,50 metre murabbaı sahalı arsa.

Tahmin bedelleri ile ilk teminat miktarları yukarıda yazılı arsalar satılmak üzere ayrı ayrı açık arttırmaya konulmuştur. Şartnameler zabıt ve muamelât müdürlüğü kaleminde grülecektir. İhale 26/4/940 cuma günü saat 14 de daimî encümende yapılacaktır. Taliplerin ilk teminat makbuz veya mektupları ile ihale günü muayyen saatte daimî encümende bulunmaları. (2881)

Tamamen ceviz ağacından mamul lüks kutu içinde, Avrupa lambalarile mücehhez, yüksek evsaflı bir ahizedir.

HELİOS MÜESSESATI • GALATA - ISTANBUL

Sultanahmet 1 inci sulh hukuk mahkemesinden:

Davacı Jozef Cebe vekili avukat Ömer Cemil tarafından müddeaaleyh, Saraçhanebaşı tramvay durağı karşısı No. 170 de İbrahim Baş aleyhine, alacağı olan 11 liranın faiz ve tazminat ve icra masraflarile birlikte tahsili hakkında açılan alacak davasından dolayı müddeaaleyhe gönderilen dava arzuhalinin tebliğsiz iade edilmesi üzerine icra kılınan duruşmada:

Davacı vekilinin talebi veçhile dava arzuhalinin 15 gün müddetle müddeaaleyhe ilânen tebliğine karar verilmiş olduğundan muhakemesinin icrası için tayin kılınan 7/5/940 tarihine rastlıyan salı günü saat 10 da Divanyolunda Sultanahmet 1 inci sulh hukuk mahkemesinde bizzat veya bilvekâle hazır bulunmadığı takdirde muhakemesinin gıyabında icra kılınacağı ilân olunur. (940/1138)

Göz Hekimi

Dr. Murat Rami Aydın

Beyoğlu - Parmakkapı, İmam sokak No. 2 Tel. 41553

Muayene ve her türlü göz ameliyatı fıkaraya parasızdır.

Sultanahmet 1 inci sulh hukuk mahkemesinden:

Davacı Jozef Cebe vekili avukat Ömer Cemil tarafından müddeaaleyh Gedikpaşada Sür'at dokuma fabrikası İzzeddin Koca oğlu aleyhine, 22 lira 15 kuruşun tahsili hakkında açılan alacak davasından dolayı, gönderilen dava arzuhalinin, müddeaaleyhin ikametgâhının meçhuliyeti hasebile ilânen yapılan tebligata rağmen mahkemeye gelmediğinden gıyabında icra kılınan duruşmada:

Berayı istiktap imzanın inkârı halinde gelmesi aksi takdirde vakıaları kabul etmis sayılacağından bahisle 15 gün müddetle ilânen tebligat icrasına ve muhakemenin de 7/5/940 tarihine rastlıyan salı günü saat 14 e talikine karar verilmiş olduğu tebliğ makamına kaim olmak üzere ilân olunur. (940/764)

ZAYİ

931 senesinde Kastamonu ilk okulu Cumhuriyet mektebinden aldığım şehadetnameyi zayi ettiğimden yenisini alacağımdan eskisinin hükmü yoktur.

Kastamonulu
Mehmet Avni Özkan

Devren Satılık İçkili Lokanta

Pangaltı Ergenekon caddesi 62 numara.

DABKOVİÇ ve şürekâsı

Hellenic Medeterranean Lines

Yeni ve muntazam postası her hafta Salı günü akşamları Muntazam haftalık posta olarak

Andros ve Thraki

Birinci sınıf vapurlarile doğru Pire, İskenderiye, Portsait, Yafa, Telâviv, Hayfa, Beyrut ve Kıbrısa hareket edeceklerdir. Yolcu - Eşyayi ticariye - Turizm - Her türlü esbabı istirahat, zengin ve mükemmel mutfak Müsaid şerait

Bilâistisna Yunanistanın bütün limanları ve Marsilya ve Brendizi için doğru konşimento verilir.

Hamiş: ANDROS vapuru Pireden hareket ederken Kıbrıs, Suriye, Filistin ve Mısır hattını ve THRAKİ vapuru ise Mısır, Filistin Suriye ve Kıbrıs hattını takip edeceklerdir. Tafsilât için Galatada Frank hanında umumî acentasına Telefon: 44703 ve Galata rıhtımında 25 No. şubesi ANDONARO yazıhanesine müracaat. Telefon: 43777

Renksiz ve cansız saça elveda

Petrol Nizam

Saçlarınıza parlaklık ve güzellik verir, cazibenizi arttırır.

1359 Hicri Rebiülevvel 11		1356 Rumi Nisan 6
1940, Ay 4, Gün 110, Kasım 164 19 Nisan CUMA		
Vakitler	Vasati Sa. D.	Ezanî Sa. Da.
Güneş	5 15	10 23
Öğle	12 13	5 22
İkindi	16 00	9 08
Akşam	18 53	12 00
Yatsı	20 30	1 38
İmsak	3 26	8 34

Sultanahmet 1 inci sul[h hukuk] mahkemesinden:

Davacı Jozef Cebe vekil[i] Ömer Cemil tarafından [müddea]aleyh, Fatih İskenderpaşa [mahal]lesi Çiftekumrular sokağ[ında] sayılı hanede Sait Akyol [aleyhine] alacağı olan 23 liranın fa[iz ve masa]raflarla birlikte tahsili h[akkında] açılan alacak davasında[n dolayı] gönderilen dava arzuhal[inin teb]liğsiz iade edilmesi üzer[ine icra] kılınan duruşmada:

Davacı vekilinin talebi [veçhile] dava arzuhalinin müddea[aleyhe 15] gün müddetle ilânen tebli[ğine ka]rar verilmiş olduğundan [muhake]mesinin icrası için tayin [kılınan] 7/5/940 tarihine rastlıyan [salı gü]nü saat 14 de Divanyolun[da Sul]tanahmet 1 inci sulh hu[kuk mah]kemesinde bizzat veya b[ilvekâle] hazır bulunmadığı takdir[de mu]hakemesinin gıyabında ic[ra kılına]cağı ilân olunur. (940...)

Mide Barsak ve ... Hastalıkları Muayenehanesi

Dr. İbrahim De...

Beyoğlu, Ağacami, Sakı... caddesi, Çöplüçeşme ... No. 13 - Telefon: 42... Kendi lâboratuarında h... rının Röntken ve seriri... yene ve tahlilât

... inci sulh hukuk [mahkeme]liğinden:

Doktor İbrahim; Aksaray ...nikapı, Aytekin sokak 6 N... Hazinenin aleyhinize m... mizin 940/18 numarasile ... ve % 10 ücreti vekâlete ... ikame eylediği 82 lira ala... vasının icra kılınacak du... için evvelce yapılan yemin... kındaki ilân davetiyesine ... haberdarı muhakeme olup ... diğinizden muayyen dur... bittalep gıyabınızda dava... dı. Usulün 337 inci madde... fikan işbu ilân tarihinden ... bir hafta içinde arzuhal il... edeceğinizi beyan etmez ve... kemenin muallâk olduğu ... 940 çarşamba saat onda du... ya geliniz aksi takdirde ye... imtina etmiş ve yemin ... mütehaz kararın kesbi ... edeceği ve bu itibarla dava... nazarile bakılacağını müb... bu davetiye tebliğ makamı... olmak üzere berműcibi ka... beş gün müddetle ilân olu... (194...)

DEVREDİLECEK İHTİRA B...

«Çamurlu mayilerin ge... yağ kuyularında tatbiki» h... daki ihtira için sanayi m... idaresinden alınmış olan 20... 1932 tarih ve 1394 No. lu ... beratının ihtiva ettiği hak... kerre başkasına devir veya ... cadı Türkiyede mevkii fiile ... mak için icara dahi verileb... teklif edilmekte olmakla b... susa fazla malûmat edinme... yenlerin Galatada, Aslan han ... kat 1-3 No. lara müracaat... meleri ilân olunur.

Hayır Sevenler Cem... İdare Heyetinden...

Cemiyetimizin umumî ... fevkalâde suretle 26 nisan ... cuma günü saat 15 te aşağı... namesi yazılı hususatı gör... üzere cemiyetimiz merkez... Taş Han 5 inci kat 67 No. ... da içtima edeceğinden cem... mize mukayyet âzaların m... saatte içtimaa teşrifleri ... ilân olunur.

RUZNAMEİ MÜZAKERE...

1. — İdare heyeti rapor... tetkik ve tasvibi, ve bilhas... miyetin umumî menfaatle... dim cemiyetlerden sayılma... lebi hakkında idare heyeti... zuniyet itası.
2. — 1940 bütçesinin tas...
3. — İdare heyeti âzaları... iblâğı ve münhal olan yerle... riden âza intihabı.
4. — 1940 ve 1941 yılları ... murakıp intihabı.

No. 277—35 **Yazan: M. SAMİ KARAYEL**

Kardeşinin eline teslim olmak istemiyen Cem' şimdi teslim olmak teklifinde bulunmuştu

Süleyman Bey, kaçma saatini tayin için uğraştı. Venedikli gemici ile görüştü. Kaptan ne vakit olursa olsun hazır olduğunu söyledi.

Fakat; papas elbisesi bulmak hemen o gün için müşküldü. Cem sabırsızlık ediyordu. Bir an evvel canını Anadolu toprağına atmak için çırpınıyordu.

Süleyman Bey, para kuvvetile ve bulduğu adamlar vasıtasile kiliselerden papas elbisesi aşırtmağa muvaffak olmuştu.

Tam bu sırada şövalyeler de kararını vermiş bulunuyordu. Derhal Cemin Fransaya nakline karar vermişlerdi.

Şövalye Dübosson, Cemi Rodosa getiren büyük geminin hazırlanmasını emretti ve ertesi günü akşamı, şövalye reisi Cemin dairesine gelerek:

— Şehzadem, vaziyet değişti, dedi.

Cem, telâşla mukabele eyledi:

— Ne suretle?

— Zatıâlinizi burada barındırmak mümkün olamıyacak!.

— Neden?

— Kardeşiniz Sultan Beyazıt, sizin tesliminizi istiyor.

— Öyleyse veriniz!.

Deyince şövalye Dübosson, şaşırdı. Kardeşinin eline geçmemek için terkidiyar eden Cemin şimdi kardeşine teslim olunmak teklifinde bulunmasını manalı buldu ve:

— Demek kardeşinize teslimi - nizi istiyorsunuz?

— Evet.. Yahut, Macaristana gönderiniz.

— Macaristana yolıyamıyacağız..

— Misaknamelerinizi unuttunuz mu?

— Hayır. Misaknamelerimizi unutmadık. Fakat; bugün vaziyet değişmis bulunuyor.

— Ben, değişmiş bir vaziyet görmüyorum.

— Kardeşiniz bizi tazyik ediyor.

— İyi ya.. Tazyik ediyorsa, teslim ediniz.. Ben istiyorum.

— Veremeyiz..

— Neden?

— Şövalyeler misaklarına sadık kalırlar.

— Madenki, şövalyeler misaklarına sadık kalırlar.. Öyle ise Rumeliye geçmek üzere Macaristana geçiriniz.. Zaten, aramızdaki mukavele de budur. Misakınız da budur.. dedi.

Şövalye Dübosson, bir türlü, Fransaya gönderileceğini şehzadeye söyliyemiyordu. Frenk Süleyman Bey de yanlarında bulunuyordu.

Şehzade Frenk Süleyman Beyin yüzüne bakarak:

— Lala, söz söylesene.. dedi.

Frenk Süleyman Bey, bunun üzerine şövalye Dübossona hitaben:

— Şövalyeler ahdından dönüyor mu? dedi.

Dübosson:

— Hayır, bilâkis ahdında duruyorlar.

— Öyle ise, Sultan Beyazıdın talebine ne cevap verdiniz?

— Daha cevap vermedik.

— Ne cevap vereceksiniz?.

— Misakımız mucibince şüphesiz red cevabı..

— Münasip ve doğru bir cevap... Öyle ise..

— İşte; asıl mesele bundan sonrasına geliyor.

— Bir mesele mi var?

— Beyazıt, donanmasile Rodosu muhasara eder, karaya asker çıkarırsa?.

— Çıkarsın. Harbederiz.

— Böyle bir vaziyetin husul bulmasını istemiyoruz.

— Bu vaziyetten kurtulmak için bugünden Sultanımı Rumeliye geçmek üzere Macaristana yola çıkarınız.

— Düşünüyoruz.

— Düşünmeğe, müzakereye hacet yok. Yapılacak iş budur.

— Öyle ise; sizi Fransaya çıkaralım, oradan Ongerus (Macaristan) memleketine çıkarsınız.

Deyince, Sultan Cem atıldı;

— Fransada ne işimiz var..

Kurnaz şövalye şu cevabı verdi:

— Sultanım, doğrudan doğruya Macaristana çıkarırsak, Beyazıt bize düsman olur. Rumeliyi tehdit için çıkardığımıza hükmederek bize zararlar iras eder. Evvelâ Fransaya gitmek, biraz tevakkuftan sonra Macaristana geçerek harekete geçmek yoktur.. dedi.

Bunun üzerine Frenk Süleyman şehzadeye söz bırakmadan cevap verdi:

— Muvafıktır. Kabul ediyoruz., dedi.

Şövalye Dübosson, ayrıldı, sarayına gitti. Vakit öğle üzeri idi. Süleyman Bey o gece kaçacaktı, elbiseleri bulmuştu. Sabaha karşı papas elbiselerini giyecekler.. kiliseye gidiyormuş gibi serbestçe yürüyerek yollardan geçecekler. Bir aralık gemiye atlıyacaklar ve kaçacaklardı. Bu sebeple Dübossonu, Süleyman Bey başlarından savmıştı.

Şövalye reisi gider gitmez, Süleyman Bey söze başladı:

— Sültanım!. Heriflerin kaç gündür yaptıkları telâş anlaşıldı.

— Bir kurnazlık var bu heriflerde..

— Muhakkak.. Bizi Fransaya atmak ve rehine olarak tutmak istiyorlar Sultanım!.

— Ah, lala!. Sen bunu çok evvel keşfetmiştin.

— ....

— Şimdi ne yapacağız?

— Biz bu gece sabaha karşı kaçabileceğiz..

— Herşey tamam ve yolunda değil mi?.

— Papas elbiseleri de hazır..

— Herifleri bir atlatırsak.. kurbanlar keseceğiz.

— İnşallah Sultanım!.

— Sakın bu herifler bu gece bizi harekete getirmesinler?.

(Devamı var)

Sahibi ve neşriyatı idare... Baş muharriri ETEM İZZET BENİCE... Son Telgraf Matbaası